

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

SZERKESZTŐSEG:

Grómon- és Zrínyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adának vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díját fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Néptantóknak egész évre 6 ft — Félévre 3 ft — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:
Vasárnap és csütörtökön.

Kossuth honossága.

Az Irányi által beterveztett honossági törvényjavaslat — „figyelemmel a szóban forgó körülményre” minden igaz magyar ember legbensőbb meggyőződésének s az ország közóhájának látszott megfelelni.

Hasztalan szónokolt ellene gr. Szápáry, — az ő üres és tarthatatlan érvei nem győzték meg senkit az országban.

Ugy ő mint a régi Tisza-gárda, különösen Tisza István a tulloyalítás lázában szenvednek, a kik a honossági törvényt szembe akarják állítani Ó Felsége a királylyal, s megragadják az alkalmat arra, hogy fölfelé aláztos szolgálatkészégüket dokumentálják.

És az egész honossági-kérdés parlamenti megvitatása meddő maradt volna, ha föl nem szólal gr. Apponyi Albert és utána Szilágyi Dezső.

Ezek az államférfiak megértették velünk a kérdés velejét.

Gr. Apponyi Albert — Kossuth legigazabb bámulója és tisztelője — lehetetlennek tartotta az Irányi-féle javaslatot Kossuthra való tekintetből elfogadni, midőn az minden más szempontból itélve helytelen alapokon nyugodott.

Gr. Apponyi Albert kimutatta, hogy azok, a kik a közjogi alapot államférfiúi működésük talapzatául elfogadták, azok önmaguk, egész politikájuk ellen vétének, ha egy törvényjavaslatot elfogadnának, mely a közjogi alap meggyengítésére alkalmas, melynek más czélja nincs is, mint azt az állami rendet, azt a politikai formát megbontani, a mely a 67-es kiegyezésből fejlődött s a melyet tovább fejleszteni Apponyi gr. politikai czélja gyanánt ismer el.

A honossági törvény ezen reformjavaslatára — általános szempontból különös figyelmet nem érdemel, de Kossuthra való tekintetből oly erős támadás a közjogi alapon álló pártok ellen, melyet azok saját legszentebb meggyőződésüknél fogva kénytelenek visszaverni.

S a mellett, hogy gr. Apponyi ilyképp eddigi politikai multja és legbensőbb meggyőződése iránti következetességéből utasította vissza a javaslatot, — oly hódolattal adózott Kossuth iránt, a minő magasan föltöte áll a

független párt nem egy tulbuzgó tagja nyilvános dieshymusának.

Gr. Apponyi elismeri, hogy olyan férfiert, minő Kossuth igenis hozhat egy nemzet külön törvényt; de csak olyan törvényt, a melylyel a nagy férfi érdemei előtt hajol meg a nemzet; mi következők ebből? Vajjon a nagy férfi részére kétes értékű jogok biztosítanak, miáltal a nemzet tekintélyes része saját politikáját meghazudtolja.

Még praktikusabb szempontokból világította meg Szilágyi Dezső a kérdést.

Szilágyi fölteszi, (ámbrár meg nem enged) hogy a képviselőház elfogadja az Irányi-féle javaslatot s az megyeyeri Ó Felsége sanetióját. Mi következnek ebből? Vajjon a már állam-polgár jogukat elvesztett kivándorlottak most már magyar állampolgárok lesznek-e?

Van-e joga valamely államnak, idegen állampolgárt (mert ők most már idegenek) egyszerűen magácnak deklarálni?

S ha tenné — nem válnék-e az illusziórussá más államokban szerzett jogaikkal szemben?

Szükséges volna tehát, hogy mindazon idegen állampolgár, a ki a régi honossági törvény folytán állampolgári jogait elvesztette, kijelentse, miszerint az új (az Irányi-féle) törvényben elfogadott jogokat igénybe akarja venni.

Igen ám, de ha nyilatkozni kell, akkor Kossuth ismét elvesztené állampolgári jogait, mert ő semmiféle nyilatkozatot tenni nem hajlandó.

Hozzájárul mindehhez az, hogy Kossuth a mai magyar államtól el nem ismeri törvényesnek, mai alkotmányát, az újabb alaptörvényekkel együtt megtagadja s így azt a törvényt se ismeri el, mely Irányi javasolt, s mely egyenesen ő érette nyujtatott be.

Mindezek oly döntő érvek, hogy súlyuk alatt megdől a hazafias föllángolás, az ideális rajongás mely Kossuth kedvéért minden lehetlenséget is kész volna lehetővé tenni.

A nagy reformok.

III.

Az ügyvédi perrendtartásnak megalkotása jogszolgáltatásunk gyors, alapos és igazságos menetére nélkülöz-

hetlen ép annyira, mint a mennyire szükséges a hivatalnokok patriarehalis életének a megszüntetése is. Mert a patriarehalis élet igazságszolgáltatásunk terén igazságszolgáltatásunk gyors menetére ölmülsyként nehezdedvén — annak gyors és igazságos menetét gátolja. Az igazságszolgáltatás terén patriarehalis életnek jelen században Európa államainak egyikének sem lehet helye; annál kevésbé lehet hazánkban, melynek hivatása a civilizált államok között a jó és drakói szigorú igazságszolgáltatás megteremtése és fejlesztése; a mennyiben az Európa contigensét alkotó államok mindegyike bizonyos ezélt tüzéven maga elé azt fejleszt: Angolhon a kereskedelmet, — Némethon a világalalmat, — Orosz birodalom a zsarnokságot, — Franciaország a szabadságot, — Ausztria saját határain belül az államát alkotó vegyes nemzetekkel való megalkuvás politikáját folytatja. A magyar államnak nem marad más a nagy és üdvös eszmék kifejlesztése közül, — melyek az összes emberiségre egyformán kihatók lehetnek: — mint egyedül az igazságszolgáltatás eszméje.

Már a rómaiak triumvirátusi rendszere is azt igazolja, hogy a pajtáskodás, a rokoni összekötetés, — az atyafiság; — de még az egyrangú születés sem volt biztos alapja a római nagy köztársaságnak. Azért kellett a kormányzat vezetését három külön rendű emberekre bízni, kiknek érdekei külön irányítak lévén, azokat megalkuvás utján egyeztetek egyesíteni és így sikerítették az államhatalom fennmaradását.

Az nagyon szép dolog, ha a hivatalban atya, fű, testvér, sógor, vő, koma és tudná még az ég, hogy milyen atyafiság együtt összefér, de az már nem szép, ha egyik-másik, — a rokoni kötelék, kötelesség és ösztönnél fogva a rokon hibáit vagy nem látja, — vagy ha látja is, azokat takargatja, ha mindjárt a közérdek legnagyobb kárára történik is azok palástolása.

A patriarehalis élet az igazságszolgáltatás legnagyobb ostora, minden tekintetben; mert a jogot és törvényt mellözvő legtöbbnyire a saját czéljait szolgálja.

A patriarehalis élet szűli a sikkasztás, csalás, és hamisítások legnagyobb mennyiségét, csupán azért, — mert emberei a luxus tekintetében haladni vágyának a korral, nem tördöve azzal, hogy a szükséges pénzt mily utakon és módokon szerzik meg.

Az igazságszolgáltatás már nevével fogva is, mert „igazság” elnevezést palástolást és kegyelmet nem ismer, és nem is ismerhet, — miért is rendezett államban patriarehalis módon nem intézhető; szükséges tehát, hogy az ugyanazon egy testületben alkalmazott valamennyien idegenek legyenek, mert így semmi olyan, mi az igazságszolgáltatás hátrányára lehetne — elköveteteni

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Egy török levél 1666-ból, melyet be sok keresztény vehetne szívére 1890-ben.

Dr. Sötya József iratai közül. A Gyümölcsészeti és konyhatervezési füzetek után közli: Jankovics Emil.

Oglár Bégnék, a Sikulai erőd és környéke parancsnokának levele Kiss Istvánhoz a Solymosi vár vitéz parancsnokához.

A nagy Isten legjobb áldásainak kívánása és kölcsönös üdvözlötünk után, Nagyméltóságod levelére tudatjuk: hogy Excellentiád házastársra szeretővel a mi nagy urunk a temesvári pasánál van, és hogy annak szabadon becsátása érdekében rövid uton hasztalan fáradtam mindaddig, míg Nagyméltóságod az elfogott Satimét ki nem adja.

A szerződés pontozatai, a mik nagyméltósága ide mellékelte leveléből kivethető; a foglyokat erőd szabadon becsátom, mihely megígérik, hogy mindegyik közülök fejenként 30 gyümölcsfát ültet és kétszer tíz mérő buzát termel. Virágh Fereneknek sem általam, sem más Ozman által legkisebb bántódása sem leszen, mert ő már kétszer ötven gyümölcsfát ültetett és kétszer tíz mérő buzát termelt egy hold földről és az ilyen ember sohase válhatik rossz emberré.

Az adót, illetőleg tehát fizessen minden kapu 2 ft 30 fillért. Ez nem sok és mi a mi szegény alvalóinkkal úgy fogjuk megkötöni a szerződést, hogy egy forint fejébe gyümölcsfákat ültessenek és csak 1 ft 30 krt fizessenek középszémben. A mi egyik főparancsolatunk az, hogy minden ember ütessen életében 50 fát

és Allah csak azokat áldja meg, kik ezen parancsolatnak eleget tesznek; tegye Nagyméltóságod a mi szomszédi megkérésünkre fejenként ugyanezt, akkor mi és Nagyméltóságod is valamit nyerünk és jobb békeszomszédok maradunk.

Nagyméltóságod azon terhes vádjait, hogy nálunk sokan a szegény alvalóinkkal rosszul bántanak, a mennyire erőmtől telik, jóvá teendém; de miért vannak Nagyméltóságod alatt is olyan rossz lelkek, hogy a már kiütetett gyümölcsfákat kivágják és nem az ellenséget, hanem hazájukat pusztítják? A hős magyarok mind megannyi Tamerlanokká lehetnének: ha gyümölcsfát ültetnének, ha szántóföldjeiket megmunkálnák, ha fegyvereiket gyakorolnák és mindnyájan összetartanának! — mert a ki hazája szántóföldjeit megmunkálja, az erősebb lesz és nem megy tönkre. — Ha minden magyar csak 10 mérő buzát termelne, akkor azok mindegyikében két szív lakoznék: t. i. egyik a hazáért, másik annak szántóföldjeiért; most azonban egy magyarra ezer kores esik és nekünk az Isten csak Nagyméltóságod rosszasága miatt segített: mert valamint tiszteletreméltó Ozmán csak az lehet, a ki saját kertjét munkálja meg, a szerint nagyszívű csak az a magyar lehet, a ki hazája szántóföldjeit nem hanyagolja el.

Csinaljon Nagyméltóságod egy „Takimi vekait” (végredelet) és tegye bele, mint mindenkit kötelező szent parancsolatot, hogy az unokák jobban miveljék ezen hősök hazájának a szántóföldjeit, mert különben átok, fogság és szerencsétlenség kísérendik ezen hős nemzetet, és a ki eddig még a vesztett esztábn is győzött, később a győzedelmes esztábn is veszteni fog; a mit a magyarok egy jó Ozmán meg fejbé, mert mi régi vérekonok vagyunk.

Ne menjen Nagyméltóságod annyira előre, mert különben

megtörve és szétszorra, saját hibája miatt, egy zsellér is annyit fizetend, mint két telek birtokosa. Addig, a mig Aegyptom és Granada a saját földjeit munkálták, nem lehetett ezeket legyőzni, de a mint a szép ruhák kedvéért a nagy világba mentek, elvesztették bátorságukat és legyőzettek.

A nemzetek nem ezért mennek tönkre, mintha nem akadna számukra hely, hanem, mert kötelességeik elhanyagolása folytán elkorcsosulnak. — En részemről három világrészt bejárтам, de még sohasem tapasztaltam, hogy a földet szorgalmasan mivelő rossz ember lett volna.

Vogye Nagyméltóságod ezeket fontolóra és engedje meg hogy egy kis igazságnak nekünk is van.

Adja Isten legjobb áldását és üdvözlötünk Excellentiádnak és fejenként minden magyarnak jobb gyarapodást, jó békét a hazában és lélekbén. Ezt kívánja Hedsehra 1668-ik évében Oglár Bég a Sikulai erődnek és környékének parancsnoka.

Utóirat. A Sikulai erőd rég eltűnt a föld színéről, de a Sikulai alma még ma is él és terjeszti áldásait nemesak Sikulán, hanem messze annak határain túl is: — Oglár Bég katonai érdemeit rég elfeledte a világ, de az emberiség javára irányított tettei és szavai élni fognak, míg ember él a földön; — és ha egyszer nálunk is általános lesz a meggyőződés, hogy minden ember életében legalább 50 darab gyümölcsfát ültessen, akkor a haza biztonsága is erősebb lábón állad, mert a hazát támadó ellon minden magyar két szível harcoland, t. i. egyikkel a hazáért, másikkal otthonáért; a jólét, megelégedés is nagyobb leend, mert Isten áldása csak a szorgalmatosakat kíséri.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, miszerint

a „Fehér-hajóhoz”

czimzett vendéglőt apatini ut 3. sz. átvettem s azt ujonnan felszerelve,

junius hó 1-én megnyitandom.

Jó ételek- és italokról, úgy a legpontosabb kiszolgálatról gondoskodik.

ZOMBOR, 1890. évi május hó 23-án.

Tisztelettel
MIHELICS MÁRTON,
vendéglős.

Bécs 1873. Erdem-érem. Budapest 1885. Nagy díszokl. Eszék 1889. Díszoklevél. N.-Pálánka 1887. Arany-érem. London 1879. Díszokl.

Csik József

esász. és királyi kizár. szabadalm.

első szerémi portlandcement- és vízhatlan mészgár BECSINBAN.

Központi iroda és raktár:

BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8. sz.

A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. ér. építő-közönség kényelmére Zomborban Heindlhofer Róbert fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland cement és vízhatlan mész folytonosan legjobb s egyenlő jó minőségben kapható.

Arjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldtetik.

Páris 1867. Bronz-érem. Kesztemét 1872. Ezüst-érem. Ujvidék 1875. Arany-érem. Szeged 1878. Erdem-érem. Triest 1883. Arany-érem.

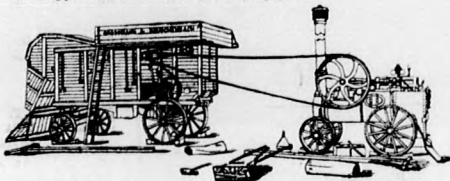
Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat, ezelőtt: Groszmann és Rauschenbach.

Budapesten: külső váci ut 7. szám.

Lóvonatu vasuti állomás. Az osz. magy. államvasuti időháztól 10 perc távolságban a legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és ólósón szállít magyar készítményű, mindenemű gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőeszközöket, gabonarostákat s egyéb mezőgazdasági czikkeket és

Gőzcséplőgépeket

Különösen ajánlja szab. szegés rendszerű, legújabb szerkesztű s legpontosabb kivittű gőzcséplőgépet.

Teljes jótállás. Legelőnyösebb berendezés.

3/4, 4, és 6 lóerejű MOZGONYOKHOZ és MOZGONYOKKAL Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 kő szén (fa aránylag) 14 óra a. Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kőve szalma 100 kiesépeit kévénél. Cséplési képesség 5-7000 7-10,000 közepnagságu kőve 1 óra a. A magoknak legtökéletesebb kicséplése, kiténő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőlecezes gőzcséplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerejű fa, szén, szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal.

Hirdetmény.

A „Vadászkürt” volt bérleti helyiség

butorzata s vendéglői berendezése, nevezetesen: ágyak, almáriomok, asztalok, tükrök, dívánok, székek, tekeasztal, stb. felszerelési tárgyak helység-változtatás miatt

1. évi május hó 31-én

a Vadászkürt

helyiségében, azontul pedig

a „Fehér-hajóhoz”

czimzett vendéglőben (apatini ut 3-ik sz.) szabad kézből eladatnak.

ZOMBOR, 1890. évi május hó 23-án.

MIHELICS MÁRTON,
vendéglős.

Ezen labdacskok minden tekintetben hasonló praeparatumok elé helyezendők, mert mindenemű káros alkatrészeketől mentek; a legnagyobb eredményel használják hasbetegségek-nél, mely vértisztító hatásnak nincs gyógyszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést,

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást eltávolítja. Czukorozottságnak miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacskoknak PITHA tanár, udvari tanácsos igen hízlgő bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacsesal, 15 kr., egy tekeres, ára 8 doboz, 120 labdacsesal 1 ft.

Figyelmeztetés! Oly doboz, melyen e cég név: APOTHEKE „zum heiligen Leopold” nem áll, s mely hátulján védjegyünk nem viseli, az utanzat, melynek megvételétől a közönség figyelmeztetik.

Jól megfigyelendő a doboz, hogy rozst. hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kápon az ember. Kizárólag ERZSÉBET labdacskok kéréndők: ezek

használati utasítással s a fenti névaláirással vannak ellátva. Főraktár: Bécs, NEUSTEIN FR. gyógyszerüzara „a szt. Lipóthoz”, a Planken és Spiegelgasse sarkán. — Kapható: Zomborban Saly Antalnál.

Eladó.

Zomborban, a nemesmiliticsi utcában, a „fehér lóhoz” czimzett vendéglő, mely két házból áll, (az egyik nádas, a másik eserepes.) szabad kézből, előnyös feltételek mellett eladó.

Az új épületben van két vendégszoba, széles folyós; a régi épületben pedig 3 szoba, konyha, 2 pinze (egy kisebb és egy nagyobb). — Továbbá van a vendéglőhöz 3 istálló, felszer. jégverem, (tele jéggel), két kút. — Mind a két háznak egy udvara van.

Bővebb értesítést ad a városi gazda Tillinger Ferencz, vagy Herezog Vincez bognármester.

Nagy nyereséyesélyek a legnagyobb biztonság mellett.

Meghívás a budapesti bankgyesület részvénytársaság által létesített

alkalmi sorsjegy-társaságnál

500 állami, és osz. magyar bélyeggel ellátott magansorsjegyekről való részvételre. Nyereséményösszeg 16 milliótól több! Nagyon kedvező csoportosítás. Kiténő nyereséyesélyek csak 3 ft havonkénti befizetés mellett.

Ügynökök kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak.

Ajánlatok intézendők a

budapesti bankgyesület részvénytársaság Budapest, Erzsébet-tér 18. sz.

Rövid használat után már nélkülözhetlen fogtisztító-szer.

KALODONT
A togak szépsége
Glycerin fog-creme
[örvénység megújításával]

Sarg F. A. Fia és Társa
es. kir. udvari szállítók

Bécsben.
1 darab ára 35 kr.

Kapható Zomborban: 36-52
Weidinger S. és Zs. kereskedésében
és Gallé Emil gyógyszerüzarában.

A SOULACI APÁTSÁG (Francoia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA és FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM : Brüssel 1830, London 1884

A legmagasabb kiüntetések
Feltaláltott az 1373 ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponkint néhány esepet vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak olvaságát melyeknek felőrséget és szilárságot kölesünöz, a menyihen a foghust csósti s teljesen egészességi változtatja.

« Szolgálatot tesznik tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi es practicus készítményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszer és a fogfájás ellen egyedül ővszert képezik »

A ház megalapított 1807 ben. 106 & 108, rue Croix-de-Seguy
Veszérgyűzők **SEGUIN** BORDEAUX

Kapható minden nagyobb illatszertárnál, gyógyszerüzarában és gyógyfő kereskedésében.

Megérkezett!!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI viz

friss töltésben folyton kapható, minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcs” az összes vendéglőkben.

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

HAZÁNK VIZE.

Kellemes üdítő ital.

A szépítőszerek legtökéletesebbje

Kada-féle folyékony naphtol-szappan és naphtol-crème, mely mindenféle kitést, májtolt, seplő, sómör, vorosság, bőrhámás és bórakta (mitesser) ellen fölmulhatatlan és ártalmatlan szer. — Egy üveg szappan 87 kr. Egy üveg szelence naphtol-crème 2 ft.

Főraktár: Török József gyógyszerüzarában Budapestben, király-utca 12. továbbá kapható a készítőnél, KADA ISTVAN gyógyszerésznél, Budapest, VII. ker. Rakosfalva és minden nagyobb forgalmú gyógyszerüzarában és illatszertárban. — Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs. uraknál.